

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/215/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612218417
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6612218417.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu JUDr. Danice Kočičkovej a Mgr. Kataríny Katkovej, v právnej veci žalobcu: E. E., nar. XX. XX. XXXX, pozbaveného spôsobilosti na právne úkony, bytom Ľ. R. XX, U., štátneho občana SR, zast. opatrovníčkou Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. I., štátna občianka SR, zast. Mgr. Jozefom Mochnackým, advokátom, so sídlom T. G. Masaryka 14/A, Lučenec, proti žalovaným: 1/ P.D., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. U. XX, štátna občianka SR, 2/ R. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. P. R. XXXX/XX, W.U., štátny občan SR, obaja zast. JUDr. Pavlom Helmom, advokátom, so sídlom AK Námestie SNP 75/26, Zvolen, o zaplatenie 3.540 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/162/2012-207 zo dňa 26. 01. 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu Lučenec č. k. 4C/162/2012-207 zo dňa 26. 01. 2018 potvrdzuje.
- II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol (výrok I.).

Žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca zastúpený opatrovníkom sa podanou žalobou domáhal proti žalovaným zaplatenia sumy vo výške 3.540,-eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne od 27.08.2009 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že žalovaní neoprávnene vybrali z vkladnej knižky nesvojprávneho žalobcu finančnú hotovosť v celkovej výške 3.540,-eur, a to výbermi zo dňa 27.08.2009 v sume 2.400,-eur, dňa 05.10.2009 v sume 800,-eur a dňa 19.10.2009 v sume 340,-eur. Tieto finančné prostriedky podľa vyjadrenia opatrovníka žalobcu mali žalovaní použiť v časti na úhradu výdavkov na pohreb zosnulej starej matky žalobcu a zvyšok si mali ponechať pre vlastné potreby.

3. Žalovaní žiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uviedli, že okolnosťami spojenými s finančnými prostriedkami nesvojprávneho E. E. (žalobca) sa zaoberalo Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Úrad justičnej a kriminálnej polície, oddelenie skráteneho vyšetrovania Lučenec (ďalej len "OR PZ Lučenec"), a to na základe trestného oznámenia podaného matkou nesvojprávneho Q. E., nar. XX.XX.XXXX. OR PZ Lučenec uznesením ČVS: ORP-2337/1-OSV-LC-2009 zo dňa 12.02.2010, právoplatné a vykonateľné dňa 26.02.2010 (ďalej len "uznesenie") trestné konanie zastavilo. Žalovaná 1/ po smrti opatrovníka

nesvojprávneho P. P., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX nesvojprávne zabezpečovala všestrannú starostlivosť a opateru. Nakoľko mal po smrti opatrovníčky pozastavenú výplatu invalidného dôchodku, žalovaná 1/ finančné prostriedky na ošatenie, stravu a ďalšiu nevyhnutnú starostlivosť získala z vkladných knižiek nesvojprávneho. Avšak všetky tieto finančné prostriedky použila výlučne pre jeho potreby. Finančné prostriedky na vkladnej knižke vybral sám nesvojprávny a boli použité výlučne pre jeho potreby. Žalovaní zároveň vzniesli námietku premlčania, pričom uviedli, že finančné prostriedky, ktorých zaplataenie od nich žalobca požaduje, boli z vkladnej knižky nesvojprávneho žalobcu vybraté dňa 27.08.2009, 05.10.2009 a 19.10.2009. Avšak žaloba bola na súd podaná až 30.10.2012, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby.

4. Okresný súd na základe vznesenej námietky premlčania preskúmal včasnosť podanej žaloby a z dôvodu podania žaloby po uplynutí premlčacej doby žalobu rozsudkom č. k. 4C/162/2012-142 zo dňa 28.03.2013 v celom rozsahu zamietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na tú skutočnosť, že okresný súd návrh zamietol z dôvodu, že bola účinne vznesená námietka premlčania žalovanými, účinky vznesenej námietky premlčania posúdil podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukázal na tú skutočnosť, že žalobca je nesvojprávny, spôsobilosti na právne úkony bol pozbavený rozhodnutím Okresného súdu Lučenec č. k. 11Nc/538/2002-13 zo dňa 28.05.2002. Opatrovníčka, ktorá bola ustanovená nesvojprávne žalobcovi zomrela dňa 24.08.2009. Následne boli vyberané z vkladnej knižky žalobcu (ktorý bol v tom čase nesvojprávny a nemal ani ustanoveného opatrovníka) finančné prostriedky. Uznesením Okresného súdu Lučenec zo dňa 19.08.2010 bola za opatrovníka žalobcu ustanovená Q. E., nar. XX.XX.XXXX. Predmetné rozhodnutie sa stalo vykonateľným dňa 13.09.2010. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné vo veci aplikovať aj ustanovenie § 113 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Už začaté premlčanie prebieha ďalej, avšak sa neskončí, dokiaľ neuplynie rok po tom, keď bude týmto osobám ustanovený zákonný zástupca, alebo keď prekážka inak pomíne.

5. Žalobca tvrdil, že jednotlivé výbery boli uskutočnené dňa 27.08.2009 v sume 2.400,-eur, dňa 05.10.2009 v sume 800,-eur, a dňa 19.10.2009 v sume 340,-eur, t.j. spolu predstavuje žalovaná čiastka 3.540,-eur. Objektívna premlčacia doba mohla začať plynúť najskôr účinnosťou rozhodnutia o ustanovení opatrovníka nesvojprávne t.j. 13.09.2010 a uplynula by 13.09.2013. Žaloba bola podaná 30.10.2012, teda bola podaná v trojročnej objektívnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej doby, táto začala plynúť 31.08.2011, kedy sa opatrovníčka žalobcu dozvedela o konkrétnej výške sumy, teda o konkrétnej výške škody, ktorá bola žalobcovi spôsobená konaním žalovaných. V tento deň (31.08.2011) bola opatrovníčke žalobcu vydaná vkladná knižka zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Je pravdou, že opatrovníčka podala 19.10.2009 trestné oznámenie, avšak v tomto trestnom oznámení uviedla sumu bez toho, aby mala akúkoľvek objektívnu vedomosť o výške vzniknutej škody. Táto suma bola uvedená len odhadom. Preto subjektívna premlčacia doba začala plynúť 31.08.2011 a uplynula 31.08.2013, tzn. že žaloba bola podaná v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe.

6. Okresný súd zistil skutkový stav, ktorý posúdil podľa § 420, § 422 ods. 1 a 3, § 488, § 489, § 101, § 106 ods. 1, § 113, § 114 Občianskeho zákonníka.

7. Súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11Nc/538/02-13 zo dňa 28.05.2002 bol E. E., nar. XX.XX.XXXX (žalobca) pozbavený spôsobilosti na právne úkony a následne uznesením súdu č. k. 11P/505/2006-7 zo dňa 09.10.2006 mu bola za opatrovníčku ustanovená jeho stará matka P. P.. Táto dňa XX.XX.XXXX zomrela. Dňa 19.10.2009, 05.10.2009 a 27.08.2009 došlo k trom výberom finančných prostriedkov z vkladnej knižky žalobcu v celkovej výške 3.540,-eur. Na listinných dôkazoch o výberoch je podpis žalobcu. Za akých okolností došlo k použitiu týchto súm vzhľadom na odstup času nie je možné zistiť.

8. Uznesením súdu č. k. 11P/514/2009-37 zo dňa 07.12.2009, právoplatné dňa 04.03.2010 bola nesvojprávne za opatrovníčku ustanovená I. P., nar. X/).XX.XXXX (žalovaná 1/). V predmetnom uznesení súd vymedzil aj rozsah jej opatrovníckych práv a povinností.

9. Uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/223/2010-24 zo dňa 19.08.2010 bola P. odvolaná z funkcie opatrovníka pozbaveného spôsobilosti na právne úkony E. a za opatrovníčku mu bola uznesením súdu účinným dňa 13.09.2010 ustanovená jeho matka Q. E..

10. Okresný súd mal jednoznačne preukázané, že ku škodovej udalosti došlo tromi výbermi z vkladnej knižky žalobcu, a to výberom sumy 2.400,-eur dňa 27.08.2009, sumy 800,-eur dňa 05.10.2009 a sumy 340,-eur dňa 19.10.2009. V zmysle § 106 Občianskeho zákonníka možno začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody určiť na deň posledného výberu, t. j. 19.10.2009. V čase uskutočnenia jednotlivých výberov z vkladnej knižky žalobcu, nemal ustanoveného opatrovníka, preto v zmysle § 113 Občianskeho zákonníka plynutie objektívnej premlčacej doby v čase vzniku škodovej udalosti nezačalo plynúť. Vzhľadom k tomu, že žalovaná 1/ bola ustanovená za opatrovníka nesvojprávneho (žalobcu), v súlade s § 114 Občianskeho zákonníka premlčacia doba práva na náhradu škody po dobu výkonu jej opatrovníckych povinností tiež nemohla začať plynúť. Preto okresný súd začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody posunul na moment ustanovenia opatrovníka Q. E., t. j. na deň 13.09.2010. Objektívna lehota by uplynula dňa 13.09.2013, žaloba bola doručená súdu dňa 30.10.2012, teda v trojročnej objektívnej premlčacej dobe.

11. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR Lučenec č. ORP-2337/1-OSV-LC-2009 (ďalej len "OSV PZ") okresný súd zistil, že oznamovateľka trestného činu - matka nesvojprávneho (neskôr opatrovník žalobcu) sa o vzniku škody dozvedela najneskôr dňa 19.10.2009 (spísanie zápisnice o trestnom oznámení vo veci prečinu podvodu). V tento deň orgánom činným v trestnom konaní oznámila, že došlo k neoprávneným výberom z vkladnej knižky nesvojprávneho syna a zároveň aj oznámila meno osoby, ktorá tieto výbery uskutočnila, preto okresný súd ustálil, že najneskôr v tento deň opatrovníčka nesvojprávneho žalobcu nadobudla vedomosť o škode, aj o osobe, ktorá za škodu zodpovedá.

12. Nakoľko Q. E. bola ustanovená za opatrovníka nesvojprávneho E. E. až uznesením č. k. 11P/233/2010-24 zo dňa 19.08.2010, právoplatným dňa 13.09.2010, okresný súd v súlade s § 113 Občianskeho zákonníka určil deň právoplatnosti ustanovujúceho uznesenia (t. j. 13.09.2010) ako začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody. Okresný súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že opatrovníčka Q. E. sa o škode dozvedela až po vydaní vkladnej knižky od orgánu činného v trestnom konaní (31.08.2011), kedy videla prvýkrát jednotlivé výbery z vkladnej knižky, nakoľko z vyšetrovacieho spisu č. ORP-2337/1-OSV-LC-2009 mal okresný súd jednoznačne preukázané, že fotokópia vkladnej knižky žalobcu (aj potvrdenia o jednotlivých výberoch z nej) tvorila súčasť vyšetrovacieho spisu s tým, že v zápisnici z výsluchu I. P. (žalovaná 1/) uskutočneného dňa 27.01.2010, táto potvrdila výber z vkladnej knižky nesvojprávneho v celkovej sume 3.540,-eur. Preto nie je možné, aby sa opatrovníčka žalobcu dozvedela o jednotlivých výberoch až po vydaní vkladných knižiek.

13. Na základe uvedených skutočností okresný súd posúdil vec, tak že dvojročná subjektívna premlčacia doba práva na náhradu škody opatrovníčke na podanie žaloby uplynula dňa 13.09.2012. Žaloba bola na súd podaná dňa 30.10.2012, teda po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd opätovne dospel k záveru, že žalobca podal žalobu na súd po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Preto žalobu z dôvodu uplynutia premlčacej doby nároku na náhradu škody v celom rozsahu zamietol.

14. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, § 262 ods. 1 a 2 CSP, § 263 ods. 1 CSP. Keďže žalovaní mali v konaní plný úspech, okresný súd im v súlade s § 255 ods. 2 CSP priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v súlade s § 355 ods. 1 CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podal odvolanie žalobca, z dôvodov § 365 ods. 1, písm. f), h) CSP. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, keď za moment vzniku vedomosti matky (opatrovníka žalobcu) ustálil deň 19. 10. 2009 (spísanie zápisnice o trestnom oznámení spísanej na ORPZ Lučenec pod č. ORP-2337/1-OSV-LC-2009). Opatrovníčka bola ustanovená za opatrovníka žalobcu až rozhodnutím právoplatným dňa 13. 09. 2010 a okresný súd v súlade s § 113 OZ určil deň právoplatnosti ustanovujúceho uznesenia ako začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody.

16. Odvolateľ poukázal na to, že v zmysle ust. § 106 ods. 1 OZ sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného upresnenia (uznesenie NS ČR z 30. 06. 2008 sp. zn. 25Cdo 559/2006. Z obsahu zápisnice v trestnom konaní zo dňa 19. 10. 2009 nevyplýva, že by Q. E. t. j. opatrovníčka žalobcu, mala vedomosť o výške škody (výške konkrétnej alebo aspoň približnej sumy vybratej z vkladnej knižky žalobcu), nevedela a ani nemohla vedieť aká konkrétna suma bola vybratá z vkladnej knižky žalobcu a či vôbec bola z jeho vkladnej knižky vybratá nejaká suma, keďže peniaze mohli byť vybrané z vkladnej knižky H. E. - jej druhého syna. Q. E. teda nemala vedomosť o tom aká škoda bola spôsobená žalobcovi (ani v približnej výške) a aká škoda bola spôsobená jej druhému synovi H. E.. Zo spisu nevyplýva, že by oznamovateľka nahliadala do vyšetrovacieho spisu v čase, keď boli jeho súčasťou vkladné knižky H. E. a E. E.. Nevyplýva z trestného spisu ani, že by bola informovaná o obsahoch vkladných knižiek - o dátume a výške výberov z jednotlivých vkladných knižiek. Q. E. nemala ani orientačnú vedomosť o výške škody, o čom svedčí aj potvrdenie o podaní trestného oznámenia. Subjektívna lehota začala plynúť až dňa 28. 01. 2011, kedy boli vydané opatrovníčke žalobcu vkladné knižky, z ktorých zistila, aké sumy boli na jednotlivých vkladných knižkách patriacich žalobcovi a jeho bratovi a kedy a aké sumy z nich boli vybrate.

17. Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyni navrhli rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Poukázali na to, že zo zápisnice o trestnom oznámení spísanej dňa 19. 10. 2009 s matkou - opatrovníčkou žalobcu vyplýva, že táto oznámila orgánom činným v trestnom konaní, že došlo k neoprávneným výberom z vkladnej knižky jej nesvojprávneho syna a súčasne aj oznámila meno osoby, ktorá tieto výbery uskutočnila. Súd prvej inštancie správne ustálil, že dňom 13. 09. 2010, t. j. kedy sa stalo právoplatné uznesenie Okresného súdu Lučenec, ktorým bola Q. E. ustanovená za opatrovníčku nesvojprávneho žalobcu, začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba na náhradu škody. Uvedená doba uplynula dňa 13. 09. 2012, pričom žaloba bola podaná dňa 30. 10. 2012, teda po uplynutí premlčacej doby nároku.

18. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrval na odvolaní.

19. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu podľa § 379, 380 CSP, vo veci nariadil pojednávanie v súlade s § 385 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP .

20. Podľa § 387 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

21. Predmetom konania je nárok uplatnený žalobcom na zaplata 3.540,-eur spolu s príslušenstvom. Návrh žalobca zdôvodnil tým, že žalovaní 1/ a 2/ dňa 19.10.2009, 05.10.2009 a 27.08.2009 neoprávnene vybrali z vkladnej knižky žalobcu finančné prostriedky v celkovej výške 3.540,-eur a použili ich pre vlastné potreby. Žalobca vzhľadom na vznesenú námietku premlčania tvrdil, že nárok nie je premlčaný, pretože opatrovníčka mu bola ustanovená 13.09.2010, nemala ani orientačnú vedomosť o výške škody, o tejto sa dozvedela až dňa 28. 01. 2011, kedy jej boli vydané vkladné knižky, z ktorých zistila, aké sumy boli na jednotlivých vkladných knižkách patriacich žalobcovi a jeho bratovi a kedy a aké sumy z nich boli vybrate.

22. Žalovaní tvrdili, že finančné prostriedky z vkladnej knižky vybral sám nesvojprávny a boli použité výlučne pre jeho potreby, nakoľko v čase od 24.08.2009 (smrti opatrovníčky XX.XX.XXXX P.) do 04.03.2010 (ustanovenia žalovanej 1./ za opatrovníčku žalobcu) mal nesvojprávny pozastavenú výplatu invalidného dôchodku. Zároveň žalovaní vzniesli námietku premlčania, tvrdili, že zo zápisnice o trestnom oznámení spísanej dňa 19. 10. 2009 s matkou - opatrovníčkou žalobcu vyplýva, že táto oznámila orgánom činným v trestnom konaní, že došlo k neoprávneným výberom z vkladnej knižky jej nesvojprávneho syna a súčasne aj oznámila meno osoby, ktorá tieto výbery uskutočnila.

23. Odvolací súd v súlade s § 382 CSP vyzval strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 451 Obč. zák. o bezdôvodnom obohatení. Strany sporu uviedli, že nemajú žiadne výhrady k použitiu predmetného ustanovenia Obč. zák.

24. Okresný súd mal jednoznačne preukázané, že došlo k výberom z vkladnej knižky žalobcu, a to výberom sumy 2.400,-eur dňa 27.08.2009, sumy 800,-eur dňa 05.10.2009 a sumy 340,-eur dňa 19.10.2009, pričom výberoví lístky boli podpísané žalobcom.

25. V konaní bolo nesporné, že žalobca je pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Opatrovníčka žalobcu dňa 24.08.2009 zomrela. V čase výberu nesvojprávny žalobca nemal súdom ustanoveného opatrovníka, až Uznesením Okresného súdu Lučenec účinným dňa 13.09.2010 bola žalobcovi ustanovená súčasná opatrovníčka - jeho matka Q. E..

26. Žalovaná 1/ potvrdila, že došlo k výberom z vkladnej knižky žalobcu, v čase keď nemal ustanoveného opatrovníka. V uvedenom čase sa o nesvojprávneho starala ona a vybraté finančné prostriedky použila na zabezpečenie potrieb žalobcu a úhradu nákladov pohrebu opatrovníčky žalobcu.

27. Odvolací súd vzhľadom na tvrdený a zistený skutkový stav tento posudzoval podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení v súlade s § 451 OZ, podľa ktorého kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Zo skutkových okolností vyplýva, že žalovaná 1/ prevzala od nesvojprávneho žalobcu finančné prostriedky, ktoré vybral zo svojej vkladnej knižky. Plnením bez právneho dôvodu na strane žalovanej 1/, teda mohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu žalovanej 1/ na úkor žalobcu.

28. Súd prvej inštancie zamietol žalobu vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, mal za to, že ku škodovej udalosti došlo tromi výbermi z vkladnej knižky žalobcu, a to výberom sumy 2.400,-eur dňa 27.08.2009, sumy 800,-eur dňa 05.10.2009 a sumy 340,-eur dňa 19.10.2009. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody určil na deň posledného výberu, t. j. 19.10.2009. V čase výberov z vkladnej knižky žalobcu, žalobca nemal ustanoveného opatrovníka, preto v zmysle § 113 Občianskeho zákonníka objektívnej premlčacej začala plynúť od 13.09.2010 (ustanovenia opatrovníka žalobcovi Q. E.). Objektívna lehota by uplynula dňa 13.09.2013, žaloba bola doručená súdu dňa 30.10.2012, teda v trojročnej objektívnej premlčacej dobe.

29. Okresný súd uzavrel, že dvojiročná subjektívna premlčacia doba na podanie žaloby uplynula dňa 13.09.2012 (t.j. uplynutím dvoch rokov od ustanovenia súčasnej opatrovníčky žalobcovi), pričom žaloba bola podaná na súd až po jej uplynutí 30.10.2012, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR Lučenec č. ORP-2337/1-OSV-LC-2009 (ďalej len "OSV PZ") okresný súd zistil, že oznamovateľka trestného činu - matka nesvojprávneho (neskôr opatrovník žalobcu) sa o vzniku škody dozvedela najneskôr dňa 19.10.2009 (spísanie zápisnice o trestnom oznámení vo veci prečinu podvodu). V tento deň orgánom činným v trestnom konaní oznámila, že došlo k neoprávneným výberom z vkladnej knižky nesvojprávneho syna a zároveň aj oznámila meno osoby, ktorá tieto výbery uskutočnila, preto v tento deň opatrovníčka nesvojprávneho žalobcu nadobudla vedomosť o škode, aj o osobe, ktorá za škodu zodpovedá. Nakoľko Q. E. bola ustanovená za opatrovníka nesvojprávneho E. E. uznesením právoplatným dňa 13.09.2010, okresný súd v súlade s § 113 Občianskeho zákonníka určil deň právoplatnosti ustanovujúceho uznesenia (t. j. 13.09.2010) ako začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody.

30. Žalobca v odvolaní namietal závery súdu prvej inštancie o uplynutí subjektívnej premlčacej doby.

31. V súlade s § 384 ods. 1 CSP odvolací súd zopakoval dokazovania v súlade s § 204 CSP podstatným obsahom pripojeného vyšetrovacieho spisu OR PZ Lučenec ČVS: ORP-2337/1-OSV-LV-2009. Prečítaním čl. 48 uvedeného spisu súd zistil, že opatrovníčka žalobcu v písomnom podaní podpísanom dňa 05.12.2009 uvádzala: „Z VK syna E. bolo vybraté 2400 Eur dňa 27.08.2009, z toho bolo zaplatená faktúra 27.08.2009 na 740 Eur, dom smútku 13,6 Eur, spolu 754,26 Eur, zostatok - 1645,74 Eur si ponechala I. P., R. T. a moji synovia H. a E.. ... Reklamácia, ktorá bola na poštovej banke v Lučenci dňa 07.09.2009, môj syn E. mal do 30 dní obdržať zostatok VK v čiastke 1320 Eur, ktoré aj obdržal a vybral ich spoločne s I. P. a R. T., s týchto peňazí môj syn E. ma informoval, že si kúpil ojazdené auto so zvolenským číslom bielej farby.

32. Z obsahu pripojeného spisu (OR PZ Lučenec ČVS: ORP-2337/1-OSV- LV-2009) - zápisnice o konfrontácii medzi Q. E. (opatrovníčkou žalobcu) a I. XX.XX.XXXX, zo dňa 27.01.2010, P. - žalovaná

1/ na otázku vyšetrovateľa: „Vyberali ste peniaze z VK - odpovedala áno na prvé, čo som vyberala bol pohreb a ďalšie výbery boli na stravu H. a E. ako aj na bývanie a to z ich povolením“.

33. V odôvodnení uznesenia ČVS: ORP - 2337/1-OSV-LV-2009 zo dňa 12.02.2010 2010 (čl. 11 pripojeného spisu), ktorým bolo trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre prečin Podvodu zastavené, bolo uvedené, že I. P. sa ku vkladným knižkám vyjadrila tak, že ona nepopiera, že sa nachádzajú u nej, no financie z týchto vkladných knižiek boli použité na pohreb pani P. P., nakoľko sa v dome nenašli iné finančné prostriedky určené na dôstojné pochovanie zosnulej a následne boli prostriedky použité výlučne na stravu, odievanie a ubytovanie H. a E. Uznesenie bolo doručené opatrovníčke žalobcu dňa 22.02.2010.

34. Spornou otázkou zostalo, či je nárok premlčaný.

35. Odvolací súd udáva, že záver súdu prvej inštancie správne zistil, že objektívna premlčacia doba začala plynúť až od 13.09.2010. V čase výberov z vkladnej knižky žalobcu, nemal žalobca ustanoveného opatrovníka, preto v zmysle § 113 Občianskeho zákonníka objektívna trojročná premlčacia doba začala plynúť od 13.09.2010, táto neuplynula do podania žaloby t.j. 30.10.2012.

36. Pokiaľ ide o začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná (preukázaná) vedomosť oprávneného, a teda nestačí, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť aj skôr. Pod poznatkami ustanovenie § 107 ods. 1 OZ nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale len znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Oprávnený sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného. Aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, nie je však potrebné, aby poznal výšku presne, postačuje, ak nadobudol vedomosť o rozsahu a to aspoň v približnej sume s možnosťou jeho dodatočného upresnenia v súdnom konaní.

37. K výberom z VK došlo v čase, keď nesvojprávny žalobca nemal ustanoveného opatrovníka. V súlade s § 113 OZ, ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Žalobcovi bola ustanovená opatrovníčka od 13.09.2010. Okresný súd správne skúmal vedomosť opatrovníčky žalobcu o skutkových okolnostiach potrebných pre uplatnenie nároku na súde. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby je vecne správne. Okresný súd správne zistil, že dvojročná subjektívna premlčacia doba na podanie žaloby začala plynúť od 13.09.2010 (t.j. uplynutím dvoch rokov od ustanovenia súčasnej opatrovníčky žalobcovi) a uplynula dňa 13.09.2012, pričom žaloba bola podaná na súd až po jej uplynutí 30.10.2012.

38. V konaní bolo preukázané, že opatrovníčka žalobcu znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, t.j. zodpovedajúcu vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného nadobudla pred tým ako sa stala opatrovníčkou žalobcu (t.j. pred 13.09.2010). Uvedené bolo preukázané, na základe skutočností zistených v konaní, keď z jej písomného podania podpísaného dňa 05.12.2009 (v pripojenom spise OR PZ Lučenec ČVS: ORP-2337/1-OSV- LV-2009) je zrejmé, že už 05.12.2009 mala vedomosť o tom, že z VK jej syna E. E. bolo vybraté 2400 Eur dňa 27.08.2009 a neskôr zostatok VK v čiastke 1.320 Eur, ktoré aj obdržal a vybral ich spoločne s I. P. a R. T. a kto peniaze vyberal. Žalovaná 1/ dňa 27.01.2010 pri konfrontácii v trestnom konaní za prítomnosti žalobkyne potvrdila výbery z VK, uvádzala aj na čo peniaze použila. Vzhľadom na uvedené opatrovníčka žalobcu už predtým ako sa stala opatrovníčkou žalobcu mala znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, a teda dvojročná subjektívna premlčacia doba vzhľadom na potrebu aplikácie ustanovenia § 113 OZ začala plynúť od ustanovenia opatrovníčky žalobcovi, t.j. 13.09.2010 a uplynula dňa 13.09.2012. Ak teda bola žaloba podaná na súd až po uplynutí premlčacej doby, t.j. 30.10.2012, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, nemohol súd premlčané právo priznať.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, a to aj v závislom výroku o náhrade trov konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol podľa správneho ustanovenia zákona a toto aj správne aplikoval.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná strana bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná a preto jej vzniklo proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).